

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuuleminen 26.11.2024

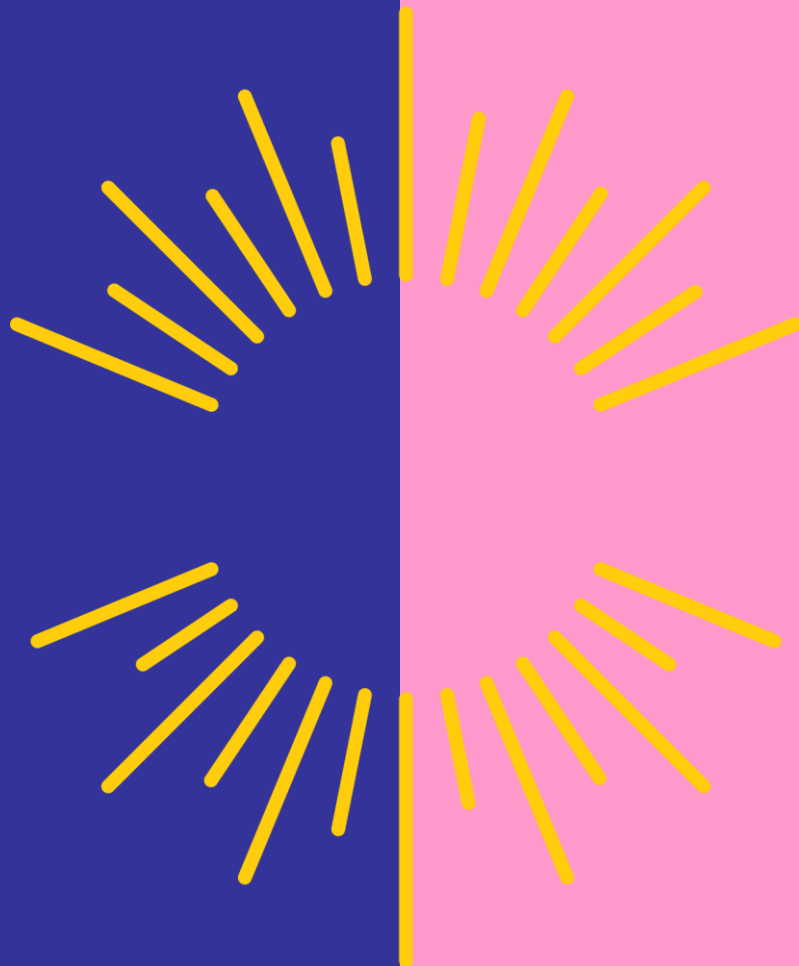
Asiantuntijalausunto
Johtajaylilääkäri Jyri J. Taskila

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestváijeemkuávu
Lappi pue rrváájjamvu vdd

Talouden näkökulma

- Lakimuutosesitys ei tuo kustannussäästöjä Lapin hyvinvointialueelle erikoissairaanhoidon palveluissa
- Meri-Lapissa asuu 30% (n. 55 000 ihmistä) Lapin hyvinvointialueen väestöstä (176 000 ihmistä).
- Meri-Lapin väestön luonnollinen asiointisuunta on Oulu
 - Valinnanvapauden käyttö ja erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta?

Talouden näkökulma

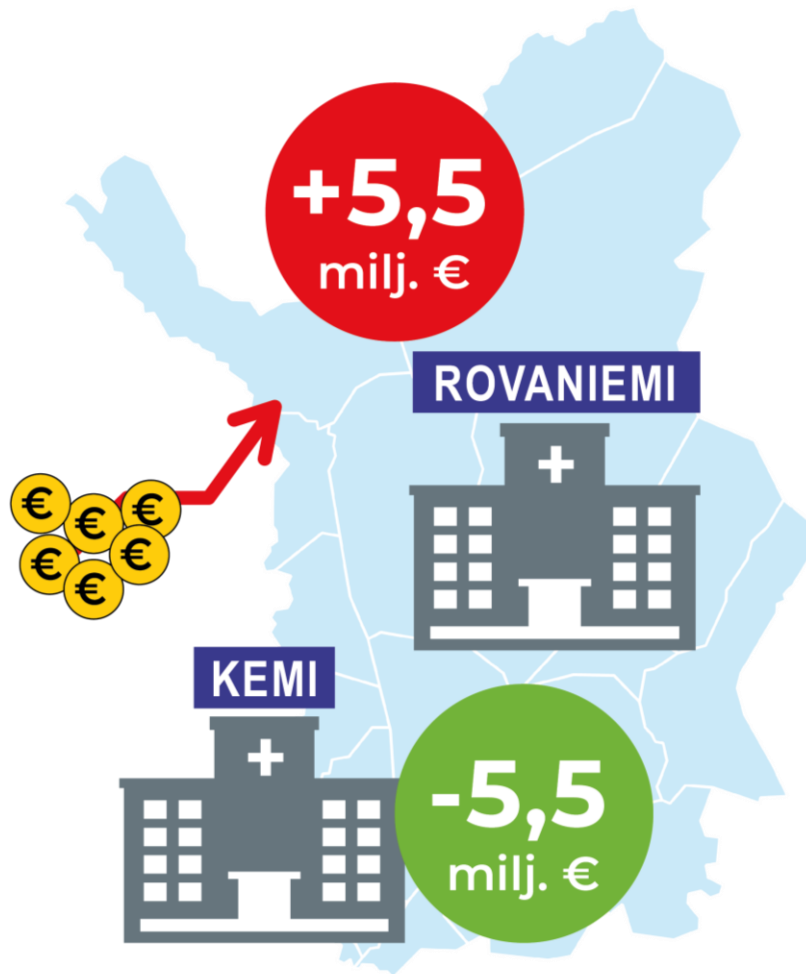
Länsi-Pohjan keskussairaala:

Kustannussäästö 5,5 miljoonaa euroa

Lapin keskussairaala ja ensihoito:

Lisäkustannukset 5,5 miljoonaa euroa

- henkilöstömäärän kasvu
- ensihoidon kuljetuskustannukset
- uuden vuodeosaston, leikkaussalien kustannukset
- muut kuljetuksen lisäkustannukset

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjuoguovlu
Lapin pyereestvaljeemkuovlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

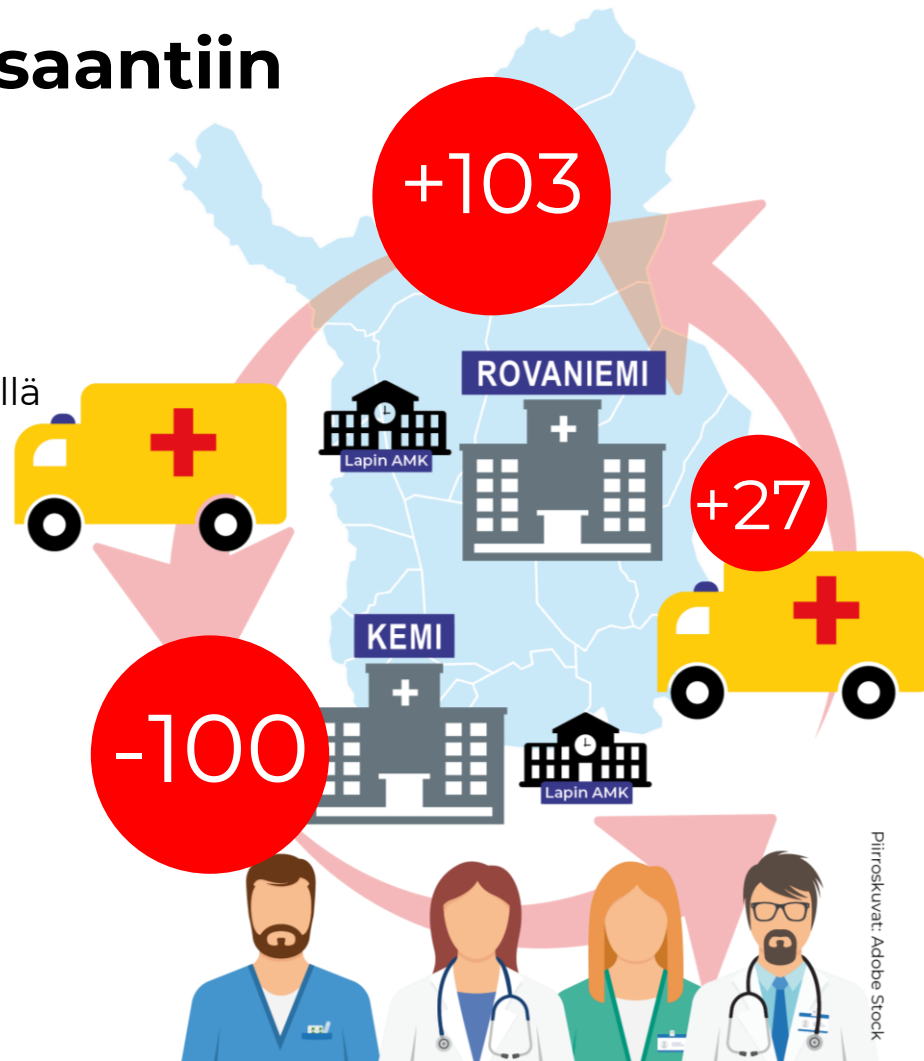
Yhdenvertaisuus ja hyvinvointialueiden itsehallinto

- Päivystyspalveluiden saatavuus heikkenee
- Vaikutukset potilasturvallisuuteen heikentäviä
 - Monierikoinen yhteispäivystys vs. perusterveydenhuollon päivystys
 - Kriittisesti sairaan potilaan hoitopaikan valinta ja arviointi?
 - Päivystys loppuu: sisätaudit, kirurgia, radiologia, anestesiologia ja tehohoito, lastentaudit, synnytys- ja naistentaudit
 - Lakisääntely
 - Kustannustehokkuus ja osaamisen varmistaminen, kun ympärivuorokautista toimintaa ei ole?
- Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto: kahden sairaalan- mallin kehittäminen; sairaalayksiköiden kustannustehokkuus!

Vaikutukset osaajien saantiin

- Kemissä terveys-palvelujen henkilöstö vähenee 100 työntekijällä
- Rovaniemellä terveyspalvelujen henkilöstötarve kasvaa yli 100 työntekijällä
- Henkilöstöä tarvitaan ensihoidon potilassiirtoihin n. 30 työntekijää lisää
- Terveystieteiden harjoittelupaikat ja alueellinen työvoiman saanti heikkenee
 - Lapin AMK ja Oulun yliopisto lääketieteellinen tiedekunta

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

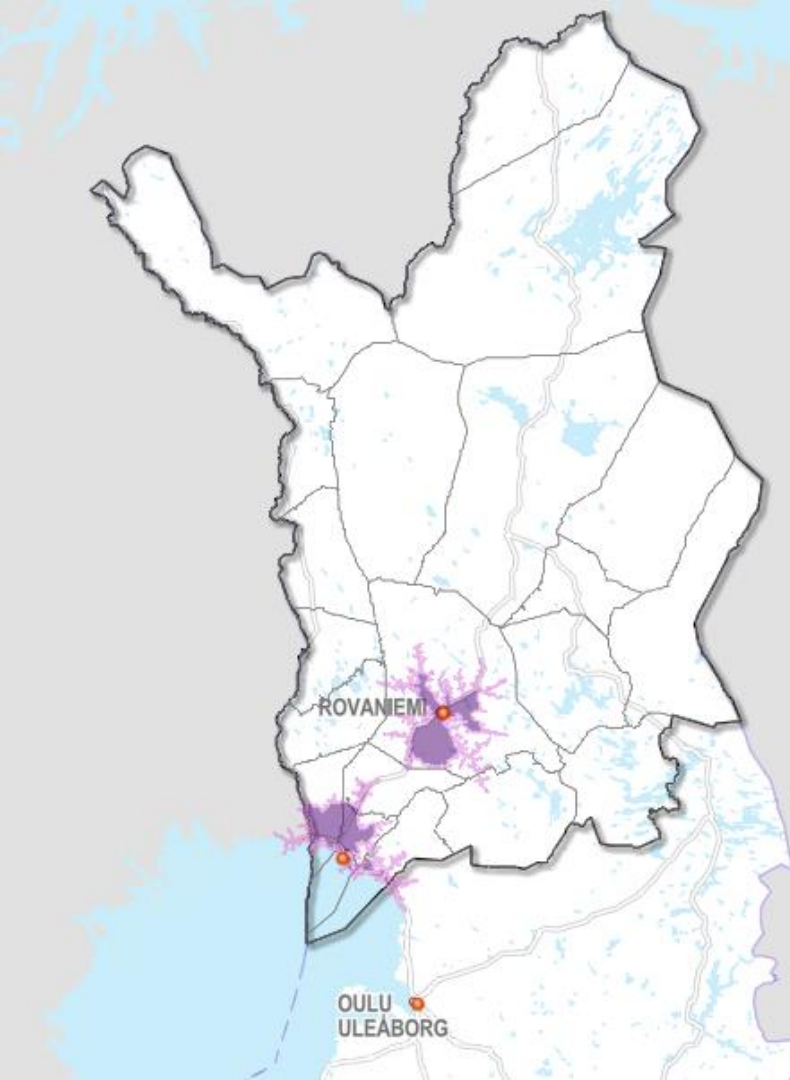
Lapin alueen terveys- ja sosiaalipalvelut
Lapin alueen terveys- ja sosiaalipalvelut
Lapin alueen terveys- ja sosiaalipalvelut

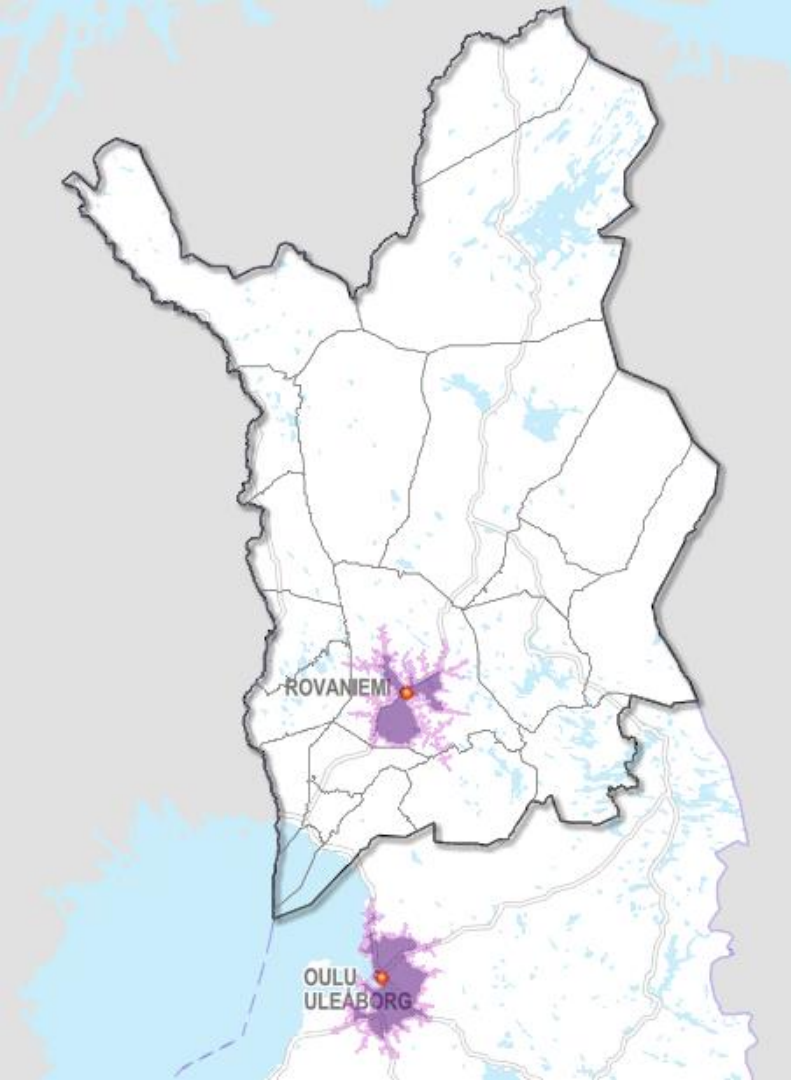
Lappilaisten yhteispäivystykseen pääsy viivästyy kohtuuttomasti verrattuna muuhun Suomeen

- Lapin hyvinvointialueella asuu 30% koko siitä Suomen väestöstä, johon HE vaikuttaisi. Muutos koskisi noin 52 000 asukasta, joilla matka-aika kasvaisi 0 – 20 minuutista **yli tuntiin**.
- Lapissa on jo nykytilassa huomattavasti koko Suomea **heikompi yhteispäivystyksen saavutettavuus**. Alle 20 minuutin matkan päässä päivystyksestä asuu 66 % ja koko maassa 85 % väestöstä. Hallituksen esitys kasvattaisi eroa rajusti. Esitetyn lakimuutoksen jälkeen alle 20 minuutin matkan päässä asuisi vain 36% lappilaisista ja edelleen 82 % suomalaisista.
- Kyse on päivystyksellisen avun saamisesta, mikä vielä korostaa kasvavan matka-ajan haitallista vaikutusta.

Yhteispäivystys, nykytila

- enintään 40 minuutin
ajomatkan päässä
yhteispäivystyksestä asuu
- 114 753 lappilaista, 66 %
asukkaista

Lakiesitys

- Jos **yhteispäivystys** sijaitsisi Rovaniemellä ja Oulussa, 40 minuutin ajomatkan päässä asuisi
 - 61 998 lappilaista eli 36 % asukkaista

HE vaikutus väestön matka-aikoihin	0 - 40 min		yli 40 min	
	nykytila	HE	nykytila	HE
Lapin hva	66 %	36 %	34 %	64 %
Koko maa	85 %	82 %	15 %	18 %

Lakiesitys

- Vuonna 2026 Kemissä pelkästään perusterveydenhuollon yöpäivystys
- Vuonna 2026 Kemissä pelkästään päiväkirurgisia toimenpiteitä, ei ympärivuorokautista leikkaussalivalmiutta
SUURONNETTOMUUSVALMIUS?
- Ei esim. tekonivelleikkauksia, selkäleikkauksia eikä kaikkia päivystyksellisiä leikkauksia
- Kaikki päivystyksellinen kirurgia, raskas kirurgia sekä lyhytkirurginen hoito ja näihin liittyvä osastohoito siirtyisi
- Ei tehohoitoa!!!

Lapin hyvinvointialueen päätös 22.4.2024

- Kemissä on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys ja ympärivuorokautinen leikkaussalivalmius.
- Synnytykset keskitetään Lapin keskussairaalaan ja lastentautien päivystys ja erikoisanalan sairaalahoito lakkaa 1.1.2025. Naistentautien ja ortopedian viikonloppupäivystys lakkaa 1.1.2025
- Vuonna 2026 Lapissa yksi sairaalapalvelujen kokonaisuus, joka toimii Kemin ja Rovaniemen toimipisteissä, yksi hoitojono
- Erityisosaamista vaativia ja määriltään pieniä toimenpiteitä keskitetään sairaalakohteisesti
- Leikkaustoiminta jatkuu molemmissa Lapin keskussairaaloissa. (Etu: Mahdollisuus OYS leikkausjonohallinnan tukemiseen).

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lapin alue
Lapin alue
Lapin alue
Lapin alue

Valmiuden ja varautumisen näkökulma

- Meri-Lappi korkean riskin alue (suurteollisuus, vaaralliset aineet)
 - Suuronnettomuusvalmius ja osaaminen katoaa
- Meri-Lappi on logistinen solmukohta länteen (satamat, lentokenttä, rautatie, tiestö)
- Turvallisuusympäristön muutokset ja Nato-jäsenyys
 - Yhteispohjoismainen näkökulma
 - Sairaalaverkon ja leikkaustoiminnan keskittäminen vs. hajauttaminen
- Palveluverkkojen muutosten kansallinen koordinaatio puuttuu
- Lakiesitys muutettava ja tehtävä varautumiseen kohdistuvat vaikutusarvioinnit laajasti.

Lakiesityksen vaikutukset-yhteenvedo

TAVOITE	Lakiesitys	Lapin hyvinvointi- alueen päättämä malli
Kustannukset		
Henkilöstöpula		
Henkilöstön hyvinvointi		
Hoitomatkat		
Päivystyspalveluiden saatavuus		
Lappilaisten yhdenvertaisuus		
Potilasturvallisuus	Heikentyy merkittävästi	TURVATTU
Suuronnettomuusvalmius ja varautuminen	Heikentyy vakavasti	TURVATTU
Sairaaloiden toimiva työnjako	EI	KYLLÄ

Kiitos!

